

gugajo, se mora od zgoraj s koli pritrčiti, ker to je od velike važnosti, da ravno in trdno stoji, da čisto zmlati in se kak del ne poškoduje. Ko se začne mlatiti, se mora pogledati, če čisto mlati ali če je treba pokrivalo višje ali nižje pritrčiti, in pri pritrčevanju je paziti, da se na obeh straneh enakomerno napravi, da se zohi ne drgnejo.

Če med snopjem v zobe kak kamen pride in kak zob skrivi, se mora mlatilnica brž ustaviti ter skrivljeni zob zravntati ali pa z novim zmenjati; kajti pri vsaki mlatilnici bi moralo nekaj zob pripravljenih biti. Eden skrivljen zob more veliko škode napraviti. Zobe na kolescih mazati je potrata. Dobro ročne mlatilnice, katere se morejo tudi na vitlo, vodno ali parno moč porabiti, stanejo zdaj okoli 60 gld., položno vitlo za enega do dva konja pa 70 gold.

Z dobrim prepričanjem smem vsakemu večjemu posestniku svetovati, kateremu je le mogoče in ima potrební prostor, da si oskrbi mlatilnico z vitlom; vodena moč je pa najboljša, kdor si jo zamore v ta namen ukoristiti. Z mlatilnico, ki se z vitlom goni, se lahko en dan toliko opravi, kar bi dva mlatiča s cepci 5—6 dnij omlatila, in priročno je tudi, da se lahko kar z voza jemlje in se prostor za zlaganje snopja ne potrebuje. Da se pa drob in slama od zrnja očisti, so mlini, katere izdeluje Karl Lasz & Comp. v Gradcu, najboljši. Ti mlini sčistijo tudi vsako drugo zrnje in stanejo 50 gold.

Nam kmetom je znano, kako težavno in mudno je deteljne pleve zmlatiti. Z mlatilnico se pa lahko, posebno če je primerna naprava za deteljno mlatev, v kratkem času iz plev izmlati. Pri ročnih mlatilnicah je dobro, da se lažje goni mahalno kolo. Kakor je pri vsakem stroju potrebna previdnost, da se nesreča ne zgodi, tako je posebno pri mlatilnicah in vitlih se treba skrbno varovati; kajti vsled neprevidnosti ali pijansčine se je pri mlatilnicah že mnogo nesreč pripetilo. Zato večkrat kakega gospodarja slišimo tožiti in praviti, da bi si rad kupil vitlo, ker ročne mlatilnice nihče rad ne goni, pa boji se nesreče; kajti še bi se utegnila komu kaka nesreča prigoditi, bi moral veliko plačevati itd. Če bi se res utegnila pri vitlu kaka nesreča zgoditi, ne bo treba tebi stroškov za nesrečnega trpeti; če se ne motim, v takem slučaju plača vis. deželni odbor, ker je sklenil z neko zavarovalno družbo pogodbo; in premija se plača iz deželnega zaklada, da se potem za ponesrečenca skrbi.

F. P—k.

Ne zanemarjajte jalovine!

Kje je uzrok, da se na daleč okrog po naših deželah živinoreja tako slabo obnaša, čeravno obračajo mnogovrstne družbe in država sama prav veliko pozornost in mnogo denarja v povzdigo domače živinoreje? Nekaj uzroka je gotovo pri tem, da se mlada živina ali jalovina skoraj povsod zanemarija, premalo oskrbuje. Volom in kravam se se polaga po pravici, a mladiči gonijo se poleti in do pozne jeseni le na pašo, v hlevu pa ne najdejo drugega, kakor prazne jaslí. Kaj ne, na oguljenih pašnikih in na praznem strnišču ne dobiva tele onih snovij v obilici, katere so potrebne, da se mladi organizem, mlado telo vsestransko razvija. Ko pride zima, skrbi se za starejšo živino, ki prinaša ta ali oni hasek, a tele je zadnje. Malo slamce in zjedi, pa naj živi. Ne bode izbirljivo, ampak vsega navajeno in z malim zadovoljno, poreče ta ali oni gospodar. Pa le poglej tako zanemarijeno živinče spomladi! Želodec in čreva so mu skrčena, da se v redu še nasititi ne more. Vse je mršavo, trebušasto, prava pokveka in strašilo. Dolgo traja, predno se obredi, da je komu podobno. Se-li na ta način ne potratí več klaje, kakor se je prihranilo z nespametnim štedenjem po zimi? Torej

gospodarji, ki hočete kedaj imeti v svojem hlevu lepo živino, katero vsakomur s ponosom pokazete, skrbite tudi pošteno in v pravi meri za teleta!

Sejmovi. Dne 27. junija pri Sv. Lovrencu na Dravskem polju. Dne 30. junija v Zrečah, Gomilici, pri Sv. Petru pri Radgoni, na Spod. Polskavi, pri Sv. Bolfenku v Slov. gor., v Reichenburgu in Sromljah. Dne 1. julija v Lučanah in na Ptuj. Dne 2. julija v Petrovčah, na Tinskem, Polenšaku, v Radgoni, v Št. Ilju pod Turjakom, na Ptujski gori in v Remšniku. Dne 3. julija v Mariboru (tudi za konje).

Dopisi.

Iz Ptuja. (Slov. pevsko društvo.) Da se osiguri umetniški uspeh letošnjega velikega pevskega koncerta na dan Velike maše v Brežicah, sklenil je odbor »Slov. pevskega društva v Ptuj« najti spretnega kapelnika za pevske skušnje, skupno pevsko skušnjo in koncert sam, ter je določil za zdaj Ljubljano, Brežice, Celje in Ptuj, kjer se bodo vršile prve dni meseca avgusta skupne pevske skušnje posameznih pevskih skupin v navedenih okrajih. Pri določitvi dneva in ure za pevske skušnje v Brežicah in Celju se hoče odbor kolikor mogoče na dotične krajevne razmere in druge ugodnosti, ki bi prijale prizadetim spoštovanim pevkam in pevcem, blagovoljno ozirati, zato želi, da se pevci dogovoré, ter se mu kmalu in pravočasno gledé dneva in ure za skupne pevske skušnje od poklicane strani iz Celja in Brežic najpriličnejše nasvetuje. — Spoštovanim gospodom poverjenikom in nekaterim občeznanim rodoljubom in prijateljem našega pevskega društva poslali smo »poziv« z nabiralno polo. Prosimo jih uljudno, naj se potrudijo in skrbé za to, da pridobé društvu za tekoče leto 1896. med slovenskim občinstvom dotičnega okraja mnogo udov; pri nabiranju društvenine ne bodite preveč tesnosrčni in strogi: »množina tudi izda, če ne teče, pa kaplja«. Tudi mali prostovoljni doneski (§ 23. društvenih pravil) se hvaležno sprejemajo. Nabiralne pole z denarjem vred naj se blagovolijo najdalje do 5. avgusta t. l. odboru v Ptuj vpslali.

Iz Celja. (Izlet) so napravile nedavno naše male deklice iz učilnice čč. šolskih sester iz Celja v Petrovče, kjer so imele sv. mašo in opoldanšnje kosilo, potem pa so šle po polju skoz manjše vasi na Lopato, kjer so se zabavale in veselile do večera. Od tam so se pripeljale na lojterskih vozeh do mraka v Celje. — To veselje, katero so marljive sestre že dalje obetale otrokom, če bodo »pridni«, prevzelo je nedolžna mlada srca tako, da so deklice, vračajoč se v Celje, tu pa tam prepevale lepe nedolžne pesmice, in kdo bi ne odobral, da so pozdravljale znane obitelji ob potu z navdušenimi »živeli«? Posebno pa je bilo mило slišati sprejem deklic pred učilnico, kjer smo jih čakali roditelji in starejši bratje in sestre. A isti nedolžni pozdrav »živeli« je segel nekemu nemškemu Celjanu tako v žolč, da je napisal res umazan dopis v »graško tetko«, po kateri so seveda posneli nekateri drugi listi, da je teh 400 malih deklic hotelo podaviti vse Nemce celjskega mesta. O ti grozoviti »živio«, kako se te bojé! Toda ne bo ga ne konec, tega usklika, dokler živé učenke čč. šolskih sester in učenke sedajšnjih učenk! Da bi pa deklice imele navado rimati in klicati »Slovenci smo svetniki, Nemci pa so biki«, kaj takega si more le izmisliti in med svet trobiti najpodlejša nemčirska duša.

Iz gornje Savinjske doline. (O požaru) pri g. Turnškemu v Nazarjih ste sicer že kratko poročali,

naj še pa vendar nekaj dostavim. Sveta cerkev ne prosi zastoj v svojih molitvah, naj nas ljubi Bog obvaruje pred časnim in večnim ognjem. Strah nas presune, ako nam časniki poročajo o požarnih nesrečah tu in tam; a se hujska groza obide človeka, če ga v prvem spanju tužni glas zvona zbudi iz spanja, ako začuje obupni glas, da pri sosedu gori! Tudi v Nazarjih imeli smo ono soboto, dne 13. junija strašno noč. Iz visokih lin cerkvenih je odmeval zadnji udarec polnoči, ko posveti iznad strehe pri g. Turnšku visok plamen. V trenutku je vsa soseska na nogah. Ali kdo popiše presunljivi prizor, ko se v strašni zmedenosti majhni otročki obupno oklepajo svoje bolne matere, dragega očeta? — V tem kliče zvon ljudi v pomoč. In prvi, ki udarja plat zvona, je domači dušni pastir. — Sreča je bila mila, da je ogenj pričel v skladnici za blago, prav tik hiše. Prva skrb je bila, da se hiša ne vname. Po neumornem trudu bližnjih sosedov in sosedinj, je bila hiša vsaj nekoliko iz nevarnosti, med tem ko je ogenj še hlastno požiral svoj bogati plen v shrambi nakupičenega blaga, posebno žita. — Nepričakovano hitro je došla pomoč iz Mozirja. Prvi je bil blagi hišni prijatelj, župan Anton Goričar iz Mozirja na mestu. Požarna bramba je tu! Vrli načelnik, g. Alojzij Goričar, razdeli možake, in ko je požarna bramba nastopila, potolaženi smo bili; saj pa je tudi nevarnost bila kmalu udušena. Slava in vse priznanje požrtovalnemu gasilnemu društvu iz Mozirja, pa tudi požarni brambi iz Rečice, ki je prišla svoji posestrimi iz Mozirja na pomoč! — Zgorela je samo shramba za blago po večini z blagom vred. Škoda je velika. Bog nas varuj požara!

Iz Rusije. (Slučajni dopis.) Petrograjska akademija znanostij in umetnostij ima v Rimu vedno po nekoliko svojih gojencev, kateri, razun svoje stroke, sledijo tudi za drugimi pojavami kulturno-duhovnega življenja večnega Rima ter poročajo o njih svojim rojakom v razne petrograjske in moskovske liste. Eden teh gojencev piše v »Novem Vremeni« o operni predstavi v gledišču Constanzi, katera se postranski tiče tudi vas, Mariborčanov, kar je tudi mene napotilo k temu poročilu. Opera, o kateri piše mladi akademik, imenuje se »La sorella di Mark«, je umotvor mladega, pa že precej slovitega muzikanta-skladatelja Giacomo Setacioliija. Libretto za to operno skladbo je napisal pa tudi še kaj mladi rimski pesnik Goliciani, in to po prošnji slavno znane pevkinje italijanske Bellincioni, a pravo izdanje vsega tega dela kupil je od skladatelja in pesnika svetovno znani tenor Stagno. Vsebinska libretta vrši se leta 1848. v Mariboru. Mlada ciganka se je zaljubila v brhkega Dragana, ženina hčere bogatega posestnika v mariborski okolici Rini-ja. — V prvem dejanju je najbolj mična pesem hčerke Marka, katero poje za kulisami, za zagrnjalom: »Dove la via mi porta?« Za to pesmijo sledi prizor kmečkih preprirov, napominjajočih vasovanje slovenskih fantov na spodnjem Štajarskem, katere umirotvorja podrobna povest basa, pojasnjajoča položaj dejstva. V drugem dejanju Dragan iz ust same hčerke Markove zve, da je ravno on predmet njene plamene ljubezni, kojeg pa on po znanih uzrokih sočutiti ne more in ne sme. Iz usmiljenja poljublja jo na čelo; pa ta poljub mladi ciganki ne prinaša dolgotrajne sreče, pač pa probuja v srcu njenem neobrzdano ljubovno strast, katero izliva v prelepi pesmi: »Un bacio, un bacio! il caro lungamente desiderato bacio suo!«... Tu slučajno zve o ljubezni Dragana k drugi, s katero se bo skoro poročil in s sv. zakonom zvezal se z njo na veke večne... Nesrečna ciganska deklica od takega teškega udarca skoraj da ne zblazni; v tretjem dejanju pa, ko se dviga svadbini spreved, poje nesrečna ciganka svojo predsmrtno pesem

— kavatino, pade pred srečno dvojico — Dragana in hčerko Rini-ja na zemljo in v nemožnosti prenašati dalje pezo svojega življenja gibne od rane, katero si je nanesla sama s smrtonosnim železom... Učeni ruski umetnik-dopisnik muziko jako hvali ter meni, da bo opera Giacomo Setacioli-ja imela uspeh na vseh svetovnih odrih, nekaj po lepoti in izvirnosti svoje glasbe,* nekaj pa tudi za to, ker je postala lastnina znamenitega Stagno-ta. Vsebinska libretta pa nič kaj novega ne predstavlja, takih dramatičnih proizvodov vsesvetovna tragična muza zna na stotine, ali vsaj podobnih naši »La sorella di Mark«. Slovenski fantiči in deklički! Končni pomen vseh podobnih žalostinek je pa za vas se ve da le ta, da bi se skrbno varovali vsake ljubezni kot boleznj, a »ciganske« še pa posebno! Fr. Solčavski.

Iz Istre. (O naših razmerah.) [Konec]. Napisi slovenski v Istri so bele vrane in še te tolikokrat pomažejo, da celó črke c. kr. so tu ali tam izbrisali, ali oskrunili pisanje ali orla, kakor v Trstu. Kratko: mi smo v svojih pravih teptani, Italijani pa protežirani. Še celo nedolžna beseda »živio! ali živila Hrvaška!« je Italijanom trn v peti. Tako je trgovec Ant. Bertoša iz Pazina dal na neki reklam-sliki zapisati zgornje besede in bil je pri sodišču obsojen na 6 tednov temnice. Italijanaš Iv. Androssich pa, ki je javno upil: »Viva Italia!« je bil pri sodnji oproščen. — Da so, kajpak da, porotne liste iz samih ali skoro samih Italijanov sestavljene in da so tožbe proti temu skoro zastoj, kdo bi se še čudil! Večkrat se še govoriti ne pusti slovansko in tudi zapisnik s; ne sestavlja v našem jeziku. Kaj? saj še v Trstu in po Istri tudi javno prodajajo italijanske koledarje s slikami kralja Umberta, kraljice Margarite, globoko zaleče avstrijski dinastični čut. In, moj Bog, avstrijska vlada to dopušča! Najbolj pa mahajo po slovanskih svečenicih, višjih in nižjih, med tem ko demonstrativno branijo italijanske. Slov. don Jakič je bil napaden od italijanskega Basiliska, ravno tako g. Turato od Martinolicha, renegata; a pri sodišču so bili vsi Italijani ali italijanaši oproščeni. Nedolžni Hrvat je moral še stroške plačati. Italijan Ivancich je osleparil ali po laži izmamil 11.000 gld.; a italijanski porotniki so ga oprostili, rekoč, da ni imel slabega namena, še več, da je uzor-svečenik. Na, to imate! Hrvat Pessa pa je bil proglašen krivim sleparstva v uradovanju v znesku 2000 gld., katere je pa povrnil, ali je ipak dobil, kolikor se spominjam, 3 leta težke ječe. Kje je pravica! V Draguču poleg Buzeta so župnika tožili za to, ker je cesarsko himno hrvaški peval v cerkvi, kjer se sploh hrvaški peva vedno. Bivšega tržaško-koparskega škofa dr. Glavina so tržaški laški časopisi v eno mer nesramno napadali, ali če so za to slovanski in hrvaški odločno branili svojega presv. škofa ter namignili oblastim, naj vendar po prstih krene poredne čifute in take Italijančke — čujte, se jim ni nikoli nič žalega prigodilo; a katerikoli slovanski list se je drznil, še kaj manjšega reči proti nekemu italijanskemu škofu, bil je takoj konfiskovan, ali urednik je imel še druge sitnosti. Italijanski listi se malokedaj konfiskujejo in še to se tedaj rado dogodi 2. ali 3. dan, med tem ko je list že srečno preplaval morje in preletel visoke gore. Slovanski listi imajo prepogosto nesrečo pri cenzuri iz malih uzrokov in to takoj po natisu. — A ipak! Ipak sila slov. raste, italijanska pada. Po volitvah in vsakovrstnih tožbah na merodajnih mestih počasi sicer, a vendar napredujemo. Oni, protivniki, se

* Usojam si opozoriti na to delce ljubljansko dramatično društvo. Če je glasba res primerna, zasluži »La sorella di Mark« prednost pred drugimi podobnimi jej umotvori s tem, da se vsebinska njenega libretta vrši na slovenskih tleh, ker, po mojem, nekaj vendar le znači...
Dopisnik.

umikajo. Vsaka volitvena zmaga je za nas nova postojanka, vsaka pridobljena pravica je nova stopinja k našemu blagru. Napredujemo pa od severja dol proti jugu in od istoka proti zapadu. Okoli velikih mest in v mestih bomo najtežje ali ne bomo nikdar predobili. Kjer se le da, tam si kmetje imetja, zemljišča nazaj kupujejo, Italijani, akoprem ne povsod, navadno tla izgubivajo. Mi častimo svojo deželo, svoj narod, svojega cesarja, oni večkrat sleparijo, škodujejo italijanskemu imenu ter bi rekli časte framasoni, ker so tudi res nekateri Italijani v Istri framasoni. Naše šole ljudi več ali bolje nauče ko italijanske. Tako so rekli sami italijanski okr. glavarji, kakor plem. Ross. Sk. in nekovi šolski nadzorniki. Res, še vse premalo je slovanske inteligence, da v mnogih občinah ne moremo skoro nijednega našincev postaviti za načelnika občini, a z nami je Bog. Čimdalje več naše dece obiskuje srednje šole v Istri, ki so pomešani z Italijani, ali še več zunaj Istre v Reki, Senji. Pa saj je že čas, ker nemara zdaj ni nobeno ljudstvo v našem cesarstvu tako zanemarjeno, ko slovansko v Istri. Zato se krepimo, da bodemo jačji i v gospodarskem oziru. Nekovi veliki rodoljubi so to že davno uvideli in učinili velike stvari, kakor so slavni gg. Laginja, Križ, Vitezić, Spinčić ali kakor postavim naš dični g. Velikanje v Juršičih, rodom Idrjčan, ki je med drugimi stvarmi iz kamenja učinil najlepši isterski raj, diven vrt in brajde. Prišel je med zapuščen divji ljud, ker se je sprva z orožjem moral braniti, in učinil je z izgledom in v cerkvi vrle ljudi. Sam zagrizen naš sovražnik, nasprotnikov list, veliki dnevnik »Il Mattino« v Trstu ga je javno hvalil in presv. škof je rekel: Questo prete è una potenza (Ta duhovnik je vlast). — Kje je tako lepo pri Italijanih v Istri? Oni imajo broj, omiko, moč, pa le navidezno. A dan obračuna še ni prišel. Prej ali slej se bo treba z nami krščanski pogoditi. Med tem rastimo, ustanavljajmo posojilnice, pa saj je že imamo, le v dveh okr. glavarstvih še ne. A bo jih tudi tam treba, ker povsod, kjer so, uspešno delujejo, pa bodo še nam v čast, protivnikom v strah.

Dasi se tlači,
Slovan se jači:
Saj Slovan,
Greš na dan!

I. M.

Iz Petrovč. (Shod) slov. kat. delavskega društva. Zadnje nedeljo je imelo to društvo mnogostevilno obiskan shod; ob določeni uri otvori gospod predsednik, Jernej Meh, shod, ter dá besedo prvemu govorniku, č. g. Fr. Korošču iz Maribora, kateri je govoril v poljudnih besedah o novi volilni preosnovi. K sklepu je navduševal volilce, naj se že sedaj pripravljajo na prihodnje volitve, naj že sedaj skrbijo, da bodo izvoljeni volilni možje značajni, kateri bodo izvolili poslanca katoliškega, poslanca slovenskega, poslanca, ki razume socialno vprašanje. — Na to nastopi drugi govornik, č. g. Matej Osenjak, in govori o drugi točki dnevnega reda: Kaj je v Petrovčah novega? Prva novica je, da so volitve v občinski zastop potrjene; vse laži in obrekovanje nasprotnikom nič ni pomagalo, zmagala je resnica. Te zmage se danes vsi pošteni veselijo; zato čast zavednim volilcem! — Druga novica: Po petrovški občini se razširja krivi nauk: »Duhovniki naj se ne mešajo v volitve«. Kdo ima prav? Ali duhovniki ali njihovi nasprotniki? Govornik dokaže, da imajo duhovniki pravico, pa tudi dolžnost udeleževati se volitev. — Tretja novica: Po petrovški občini se razširja časopis »Delavec«, glasilo najnovejših rogoviležev, ki so znani pod imenom socijaldemokrati. Govornik razlaga, kaj učijo socijaldemokrati o veri, o sv. zakonu, o premoženju. Kakšni so socijaldemokrati, tak je tudi njihov list »Delavec«. Navaja, kako zaničljivo piše »Delavec«

o veri, o molitvi, kako laže in obrekuje duhovnike. Za vse to navede dokaze iz letošnjega »Delavca«. Nato nagovarja navzoče, naj ne podpirajo takega lista, ki zaničljivo piše o naši sv. veri, ki smeši molitev, kateri laže in obrekuje. Nobene zveze naj ne imajo s takimi ljudmi, ki razširjajo take liste; so volkovi v ovčji obleki. Na to priporoča v iskrenih besedah »Slov. Gospodarja«. — Četrta novica: Kakor je poročal »Slov. Gospodar«, so se Arnovčani pripravili zaradi našega društva in zmerjali naše ude. Govornik pravi, da ima vsaka dobra stvar sovražnike, tudi naše društvo jih mora imeti. Na to razlaga namen društva ter vabi, pristopite k temu društvu! Naše društvo, pravi govornik k sklepu, zapisalo je na svojo zastavo boj zoper socijaldemokrate! Kdor nam pri tem delu pomaga, ga z veseljem sprejmemo, kdor je zoper nas, bode potisnjen na stran, na levo ali desno. — Na to nastopi gospod Franc Friedrich, veleposestnik, in se v lepih besedah zahvaljuje v imenu navzočih gosp. govornikom za njune nauke in jima za kliče trikratni gromoviti živio. Gospod predsednik sklene nato shod s trikratnim živio na sv. očeta Leona XIII. in svetlega cesarja Franca Jožefa.

Iz Vuhreda. (Pogreb). V nedeljo, dne 14. junija popoldne se je pomikal iz vuhreške v brezniško župnijo veličasten spreved, katerega so se udeležili remšniški, brezniški in vuhreški gg. župniki. K zadnjemu počitku se je prenesla gojenka čč. šolskih sester v Mariboru, 17letna Antonija Hirsman. O božiču je bolehnja prišla na dom svojih starišev v Janževem vrhu, in vse prizadevanje zdravnikov, ukrotiti pljučno bolezen, bilo je brez uspeha. Čedalje bolj so pešale njene telesni moči. V prijetnem spomladanskem času je vsaj že toliko okrevala, da je mogla nekatere krati se iz hiše podati in srkati čisti zrak. V noči od sobote na nedeljo, dne 7. junija so jo obšle take slabosti, da jo je bilo treba prevideti s sv. zakramenti za umirajoče, karere je z veliko pobožnostjo in udanostjo prejela v nedeljo opoldne. Ostala je do zadnjega trenutka pri popolni zavesti. V petek, na god najslajšega Srca Jezusovega je ob 1/27. uri zaran v naročju svoje ljubljene matere mirno zaspala v Gospodu. Kakor v samostanih sploh, tako se tudi v zavodu čč. šolskih sester v Mariboru obhaja pobožnost do najsl. Srca Zveličarjevega, in sklepati se sme, da ondi odgojena Antonija je imela iskreno ljubezen do tega presv. Srca, zato je nebeski vrtnar poslal svojega angelja, naj mu ta dan deviško cvetlico iz solzne doline presadi v nebeski vrt, kjer kraljuje vedno cvetoča spomlad. Veličasten je bil spreved pokojne prek deroče Drave. Štiri čolni so čakali na desni strani Drave, v prvem so se prepeljale ovenčane deklice s križem, ovitimi z dolgim trakom, v drugem bela z vencu bogato ozaljšana krsta s truplom pokojne Tončke; v tretjem in četrtem pa so veslarji prepeljali pobožne spremljevalce po trikratnem povratku. Po srečnem prevažanju prek valovite Drave je spreved polagoma došel k brezniškemu pokopališču, kjer se je krsta s truplom pokojne položila v lepi, z zelenjem in cveticami krasno tapetirani, družinski grob Hirsmanove familije. N. v m. p!

Iz Ljubnice pri Vitanju. (Križi v celjski bolnišnici.) V celjski deželni bolnišnici »Gizela-spitalu« niso imeli do zdaj po bolniških sobanah podobe Križanega. Sobane v starem bolniškem poslopu, kakor v novem, so bile brez svetih podob. Naša občina Ljubnica je pred 7. leti v tej zadevi poslala posebno prošnjo na deželni zbor štajarski, naj se oskrbijo podobe Križanega za bolniške sobane. Iz zanesljivega vira smo zvedeli, da je v dotičnem odseku, kjer se je ta zadeva obravnavala, izbleknil neki deželni poslanec grozno oskrumbo proti napravi križev za bolniške sobane, rekoč: »Teh skrivališč za stenice še ravno potrebujemo«!

Predlog se je odklonil; tisti mož pa, ki se je z vso silo upiral toliko let tolažbi bolnikov, je med tem že stopil pred pravico božjo. — Deželni odbor je zdaj vendar popravil hudo krivico, ki se je toliko časa godila revnim bolnikom. Naročilo se je 40 jako lepih križev, katere so ono nedeljo, dne 14. junija blagoslovili preč. g. opat v kapelici bolnišnice. Nepopisljivo je bilo veselje č. usmiljenih sester, kakor tudi vseh bolnikov, ko so se križi v lepi procesiji iz kapele prenesli v bolnišnico ter razobesili po raznih sobanah. — Kako se naši brezbožci vendar bojijo ljubega Zveličarja! Kakšne izgovore je poiskal pok. celjski mogotec, da je le zabranil znamenja odrešenja v bolniških sobanah! Ko bi bil ta mož dne 14. junija mogel ustati iz groba, kako bi se bil tresel od jeze, gledajoč, da se je pomikala tako veličastna procesija po dvorišču celjske bolnišnice ter se je neslo kar 40 lepih križev v bolniške sobane! Ali ne velja tudi tukaj izrek: Kristus je zmagal? Kmečka občina Ljubnica si pa sme šteti v posebno čast, da se je ob svojem času potegnila za dobro krščansko stvar, ki je slednjič vendarle zmagala. Štajarska dežela zavoljo teh goldinarjev ne bo obožala, bolniki bodo pa prejeli tolažbo, katero so do zdaj bridko pogrešali.

Iz Teharj. (Konec pravde.) Plemenitaštvo teharsko (Edelthum Tüchern) zvala se je naša graščina že več stoletij sem. Ustno sporočilo pravi, da so vplemenili teharske kmete celjski grofi, torej še pred letom 1450. Imeli pa smo razen mnogo podložnih vasij, ki so plačevale desetino in robotale, še več zemljišč okolu Teharj. Zadnja leta pa je bila velika občina teharska v nemčurskih rokah in — prisvojiti si je hotela ta zemljišča ona ter iztrgati jih iz rok teharskih vaščanov, rekoč, da so plemenitaši bili vsi kmetje iz vseh vasij naše občine, kar je seveda neverjetno. Nastala je dolga pravda med vasjo Teharje in občino. Ko pa smo lani slovenski korenjaki vrgli nemčurski občinski zastop, pobotali smo se tudi z vasjo teharsko tako, da se ne bode krivica delala ne vasi, ne občini. Vas Teharje, kot prava nekdanja graščina obdrži nekaj zemljišč, nekaj pa jih prepusti občini; denar pa se porabi v dobrodelne namene. Da nam sestavi to poravnavo, naprosili smo g. dr. Sernca v Celju, in upamo, da bode kmalu sodno potrjena.

Iz Celja. (Marsikaj) nam leži na srcu. Isti gospod, ki je kar iz rokava sipal po Malem Štajarju, ne morebiti zlato, ampak še več, slovenske gimnazije, vsaj po besedi, isti gospod nas zapusti in odnese tudi vse objavljenе gimnazije, šentjurske, žalske itd. Bog daj, da pride na mesto tega mogočnega gospoda drug, kateri pa bo enako ljubil slovenski, kakor nemški narod! — Volitve v okrajni zastop celjski so pred durmi. Ako storijo veleposestniki svojo dolžnost, mora biti tudi letos zmaga in večina naša. Zatorej treba je opozoriti še posebej vse veleposestnike slovenske, da ne izostane nobeden in pridejo volit vsi. Veleposestnikov slovenskih je letos zopet nekoliko več, nego pri zadnjih volitvah. Seveda tudi pošteni Nemci niso zadovoljni s takimi odborniki, kateri ne marajo skazati poslednje časti umrlemu bratu svetlega cesarja. (Seveda, ko bi bilo treba počastiti Bismarka, bili bi ti ljudje takoj pripravljeni; kakor so bili dne 1. aprila, ko so streljali in praznovali njegov god.) Okrajni zastop je v zadnjih letih mnogo storil. Posebno se je uspeh pokazal v živinoreji, ker v tem okraju imamo že živine najboljšega plemena; kar je dokazalo premovanje in licencovanje bikov letošnjo spomlad. Več okrajnih cest se je vzravnalo in varnejih napravilo. Sploh, gospodarstvo okrajnega zastopa je uzorno, in je le smešno, ako se poskuša ga spraviti zopet v nemške roke. Nemci niso vsa leta storili nič posebnega za okraj, Slovenci pa v šestih letih že dosti.

Iz Škofje vasi. (Volitve) v občinski odbor se bližajo. Naša občina nima pravih Nemcev nič, vendar pa so še nedavno vladali v občini možje, kateri so se dali voditi najhujšim celjskim nemčurjem, in tako je bil občinski zastop prav umetno in zvito nemšk. Res čudno! Seveda zavedni občani niso mogli tega dopustiti, in sedaj je že dve dōbi občina v rokah zanesljivih gospodarjev in značajnih Slovencev. Znan pa vam je že naš »mirni mož«. Ker ni dosegel županskega prestola pri Slovencih, trudi se sedaj z neumorno agitacijo, da bi zopet oživil nekako »nemštvo«. Ker pa je še nekaj nezavednežev, utegnulo bi se mu vendarle posrečiti, ako ne pridejo volilci v zadostnem številu na volišče. Pozor torej kmetje! Ne izostajajte doma isti dan, ko bode volitev! Drugače Vam »mirni mož« napravi zopet kako tako zgago, kakor lani, ko ste izvolili sebi in celemu narodu v slavo, častne občane.

Iz Slov. Bistrice. (O grozni nesreči,) ki se je dne 15. junija proti večeru na naši železniški postaji zgodila, ste zadnjič v kratkih stavkih poročali. Kdo je kriv te nesreče, kjer sta dva vojaka s Primorskega našla smrt, dva pa zgubila noge? Preiskava bo to že dokazala; vendar pa že lahko zdaj rečemo, da je največ kriva malomarna južna železnica, ki naše vojake prevaža v onih vozovih, v katerih se vozi živina. To je škandal, da železnica stavi ljudi na isto stopinjo, kakor neumno živino. O vojski se seveda morajo vojaki prevažati v vozovih, katere je mogoče dobiti, ali v mirnem času pa se naj naši vojaki vozijo v onih vagonih, kakor drugi ljudje, in taka grozna nesreča se ne bode več pripetila. Pa še nekaj druga naj omenim! Poslanec Riegler je nedavno stavil predlog v državnem zboru, naj se o žetvi dá vojakom dopust, da bodo doma pri delu lahko pomagali, in ta predlog se je skoro enoglasno izročil dotičnemu odseku. Tam pa bržčas nič ne bodo skuhal. Da vlada hoče kaj kmečkemu ljudstvu pomagati, naj v prvi vrsti s tem pokaže, da vsaj o največjem delu, kakor je zdaj o košnji, ne kličejo rezervistov k orožnim vajam. Hudo čutimo militarizem ali vojaštvo pri davkih, še hujše pa pri delu. Kdaj bode vendar višja gospōda spoznala, da nas oboroženi mir mora spraviti ob nič? Nekdaj je cele okraje opustošila vojska, zdaj pa nas tako grozno tare oboroženi mir. Čudno, kako se časi spreminjajo!

Iz Ptujja. (Nemškonacionalni junaki.) Predrznost naših velikih Nemcev presega vse meje. Evo dva dogodka! Zgodila sta se na Telovo. Sicer je od Telovega že tri tedne minolo, vendar se take reči ne smejo pozabiti. Pri procesiji s presv. R. Telesom je hotela Blankova soproga iti skozi vrsto kompanije, ki je imela na skrbi streljanje. Dotični častnik pa ji tega seveda ni mogel dovoliti, na kar gospa vzraste in reče nekako tako-le: »Vi, jaz sem svakinja gospoda pürgermeistra!« — »To mi je vse eno«, odreže se častnik. Gospa se je čutila razžaljeno in ž njo tudi njen soprog. Ta pošlje karto onemu častniku in ga pozove na dvoboj. To vam je bilo letanje in smicanje! Dva dni po Telovem je za dvoboj bilo vse pripravljeno, in par ime-nitnih kočij se je peljalo venkaj v neko hajdinsko goščo; tudi »padarja« so imeli s seboj, če bi bilo treba rane zavezavati. Pa to ni bilo potrebno, ni tekla kri; kajti g. Blanke, ki je prvi ustrelil, sprožil je od samega strahu kroglo v zemljo, častnik pa bi mu jo lahko pomeril v prsi in v njegovo »korajžno« nemško srce, pa ni hotel, ampak je ustrelil v zrak, in s tem je bil dvoboj končan. — Drugi dogodek, o katerem čem poročati, pa kaže grdo surovost in mržnjo naših velikih Nemcev do avstrijskih častnikov. Ignac Leskošek, učitelj Irgolič in neki pisar so o Telovem večer napadli nekega mladega pijonirskega častnika in so mu hoteli vzeti sabljo. Ta pa se

je častno branil, niso mu mogli ti »nemški« korenjaki sablje izviti. Na srečo prideta častniku na pomoč dva pijonirja in pošteno naklestita te tri nemškonacionalne junake, s katerimi ima sedaj opraviti sodišče. Upamo, da jim bo le-to »preicno« nemško kri že ohladilo, na višjem mestu pa morajo spoznati naše prusake!

Od Sv. Križa na štajarsko - koroški meji. (Škof kot romar.) V tukajšnji romarski cerkvi se sicer vsak petek skoz celo leto mnogo pobožnega ljudstva zbira, ker se tu vselej najmanje po tri sv. maše služijo. V petek pa, katerega dne se je obhajal praznik presv. Srca Jezusovega, smo videli tukaj posebnega romarja. Celovski milostljivi knezoškof so namreč tu sem na božjo pot prišli. Birmovali so prejšnje dni v okolici, ta dan pa so za obiskanje Sv. Križa odločili. Ob 7. uri zjutraj so prišli v cerkev, so v navadni klopi do pol desete ure (torej poltretjo uro) deloma iz bukvic, deloma sv. rožni venec pobožno molili, in ob 1/2 10. uri sv. mašo služili. Popoldne so ljubeznjivega, v tem kraju povsod spoštovanega šentjanskega župnika, č. g. Petra Vozu, obiskali in se tam precej dolgo mudili. Proti večeru so se peljali v Spodnji Dravograd k vlč. g. proštu prenočit, v soboto za rano zjutraj pa so na visoko goro Sv. Lovrenca nad Ljibelicami potovali k birmovanju.

Politični ogled.

Avstrijske dežele.

Dunaj. Nj. veličanstvo svetli cesar so podelili nadvojvodi Otonu vse pravice, katere je imel njegov pokojni oče, nadvojvoda Karol Ludovik, tudi nekatere take pravice, ki jih imel pokojni cesarjevič Rudolf. — Gosposka zbornica ima danes in jutri sejo, in se torej jutri zaključí državni zbor. — Nižje-avstrijski deželni zbor se snide dne 1. julija, da vsprejme novi volilni red za deželni zbor. Vsled te postave bodo tudi na kmetih volitve direktne.

Češko. Iz Budapešte se te dni razglašá, da Ogrí niso zoper to, ako se na Češkem uvede državno pravo in se dajo svetli cesar kronati za češkega kralja; toda mladočeški poslanci morajo glasovati za pogodbo avstro-ogersko, kakoršna je do zdaj bila. Ne bode šlo!

Štajarsko. Kakor smo zadnjic omenili, bil je dne 17. junija ministerski predsednik, grof Badeni, v Gradcu. Odtod se je odpeljal na gornjo Štajarsko v Ljubno in Eisenerz, da si je ogledal razne rudniške naprave, potem pa se je vrnil na Dunaj.

Koroško. Slovenci dobro vedó, kake važnosti so shodi, zato skoro ne mine nobena nedelja, da ne bi bil tu ali tam shod slov. katol. političnega in gospodarskega društva. V nedeljo je bil tak shod v Žrelcu pri Celovcu.

Kranjsko. Deželni predsednik Hein se ne sme ponašati ne s svojim katoličanstvom, ne s svojo nepri- stranostjo, sicer ne bi dal državne podpore protestantski kapelici v Ljubljani 12.000 gld., cerkvi Srca Jezusovega pa samo 3000 gld. — Vlada je ustanovila mesto meli- joracijskega inženirja za Kranjsko. Začasna služba je že razpisana.

Primorsko. Društvo »Sloga namerava v Gorici ustanoviti višjo deklisko šolo. — Tudi goriški učitelji si želé zboljšati stanje. Dobro! Toda ni dobro se izročati katerikoli stranki, ki samo dela obljube, storiti pa ne more ničesar.

Ogersko. Delegacije so letošnje delo končale v soboto. Šlo je sila gladko; toda sila trda bo s plače- vanjem davkov. — Poslanska zbornica je vsprejela po- stavo, ki določá, da je volitev neveljavna, ako se med

volitvijo agituje zoper civilni zakon, ali če duhovnik na cerkvenem mestu skuša z besedo uplivati na volitve. To je naravnost naperjeno proti katoliški duhovščini. — Oni dan so framasoni v Budapešti slovesno odprli svojo palačo. Prišli so razni glavarji in udrihali tudi po dr. Luegerju.

Vnanje države.

Rim. V ponedeljek so sv. oče v zboru kardinalov govorili v zedinjenju razkolnikov in krivovercev s sv. katol. cerkvijo ter o papeštvu in so imenovali štiri nuncije, med temi dunajskega, nadškofo Agliardija, za kardinale in 18 laških škofov. — Novi dunajski nuncij ni postal Ajutti, nuncij v Monakovem, ampak uditore Taliani.

Italijansko. Kralj Umberto je imenoval gene- rala Baldissera vitezom vojaškega reda »Savoia«, menda zato, da ta ni ničesar druga dosegel z Abesinci kakor mir, ki zdaj vlada po vsej Masavi. Od onod odpotujejo te dni vsi oni vojaki, katerih ondi ni treba.

Francosko. V soboto je poslanska zbornica skoro enoglasno sklenila, da je znanprej otok Madagaskar v vshodni Afriki francoska naselbina in da se ondi od- pravi suženjstvo. Tamošnji kraljici ostane samo ime.

Angleško. Nova šolska postava, ki bode v prid verskim ljudskim šolam, pride v tretje branje še le o novem letu. Tej postavi sila nasprotujejo liberalci in sploh vsi sovražniki sv. vere.

Nemško. Oni dan so v državnem zboru inter- pelovali vlado katoliški poslanci, čemu da se ne pred- loži zveznemu svétu že lani vsprejeta postava, vsled katere se smejo jezuiti vrniti na Nemško. Res, prote- stanska vlada se jezuitov boji, socijalni demokratje pa ne.

Rusko. Koncem tega meseca se vrne car s ca- rico v Petrograd, kjer se za slovesni vsprejem delajo velikanske priprave. — Rusija in Japan sta se dogo- vorila zaradi Koreje v vshodni Aziji. Koreja postane samostojna država.

Turško. V Vanu, glavnem mestu Armenije, so pred tednom bile krvave rabuke med Turki in kristijani. Padlo jih je kacic 50. — Tudi Druzi ob Libanonu se zopet puntajo. Nedavno so popolnoma uničili več sto turških vojakov. — Po vsej Kreti je ustaja razširjena. V nedeljo je blizu mesta Vasileiro vnel hud boj med turškimi vojaki in ustaši, ki je trajal cel dan.

Za poduk in kratek čas.

Poročila iz Rima.

(Piše Fr. Kovačič.)

IV. Na italijanski božji poti.

(Dalje.)

Počasi smo se pripeljali v mesto Nepi, ki je bilo nekda papeževa trdnjava. Tukaj so se papeževe čete morale umakniti Garibaldijancem, ki so dne 13. sep- tembra 1870. l. zasedli to trdnjavo in potem imeli od- prt pot proti Rimu. Mestice ni večji, kakor naši trgi, vendar ima škofijski sedež. Tukaj je bilo že vse v praz- nični opravi, zeleni slavoloki so pozdravljali Marijine romarje. Ljudstva je kar mrgolelo, da so se vozovi ko- maj pomikali po cesti.

Okoli devete ure smo prišli v romarsko mestice Sv. Elija. Tukaj je bilo vse po koncu. Hiše so bile vse okrašene z zastavami, cvetjem, preprogami. Ker so v hiši premogli, vse so obesili na okna in vogle, celo po- steljne prte sem videl viseti raz oken, ker drugo niso imeli. Ljudstva se je kar trlo. Tu so hiteli domači